

18.12.2020

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

**Kaupunkiympäristön toimialan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Ville Jalovaaran ym. valtuustoaloitteesta, koskien
vapaaehtoisen sähköisen pyörärekisterin perustamista pyörävarkauksien
ennaltaehkäisemiseksi**

HEL2020-010634T00 00 03

Kaupunkiympäristön toimiala antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingissä on määrätietoisesti tutkittuun tietoon perustuen ja kansainvälisesti parhaaksi todetuilla käytännöillä kehitetty pyöräliikennettä vuodesta 2012, jolloin kantakaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkko hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa. Pyöräliikenteen kehittämisen nykytilannetta ja tavoitteiden tarkoituksenmukaisuutta tarkistettiin pyöräliikenteen kehittämisohjelma 2020-2025:ssa, joka hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 2.11.2020. Kehittämisohjelman päätavoite on, että Helsinki on kaiken ikäisille sopiva ympärivuotinen pyöräilykaupunki -pyöräliikenteen kulkutapaosuus on vähintään 20 % vuoteen 2035 mennessä. Päätavoitteelle on asetettu viisi alatavoitetta, joista neljäs käsittelee pyöräpysäköintiä - ja palveluita: "Pyöräpysäköintipaikkojen ja -palveluiden määrä vastaa kysyntää ja ne ovat laadukkaita." Tällä pyritään entistä enemmän kehittämään mm. julkisten alueiden pyöräpysäköintiä pyörävarkauksia ennaltaehkäisevällä tavalla. Keskeisiä keinoja ovat pyörien runkolukitusmahdollisuus ja alueiden tehostettu valvonta. Muitakin keinoja pyörävarkauksien ennalta ehkäisemiseksi on syytä pohtia.

Helsingissä voidaan hyödyntää kokemuksia maailman johtavista pyöräilykaupungeista, Kööpenhaminasta ja Amsterdamista. Tanskassa on käytössä kansallinen pyörärekisteri, joka toimii siten, että polkupyörän runkonumero rekisteröidään polkupyörää ostettaessa. Amsterdamissa on käytössä polkupyörien rekisteröintipalvelu sekä kaupungin hallinnoima polkupyörävarikko (<https://www.amsterdam.nl/en/traffic-transport/bicycle-removed/>). Polkupyörävarikolle kerätään hylättyjä ja haittaavasti jätettyjä pyöriä ja niistä tarkistetaan polkupyörärekisteriä hyödyntäen, ovatko ne varastettuja, jolloin varastetut pyörät voidaan palauttaa niiden omistajille. Amsterdamissa ei ole tehty laajaa selvitystä rekisterin vaikuttavuudesta pyörävarkauksiin. Vancouverissa käyttöön otetun

PostiosoitePL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiympäristö@hel.fi**Käyntiosoite**Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>**Puhefin**09 310 1691
Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

FI06 8000 1200 0626 37

Alv.nro

FI02012566

18.12.2020

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

palvelun kokemukset ovat olleet hyvin myönteisiä, mutta tutkimuksia sen vaikuttavuudesta varkauksiin ei myöskään ole tehty.

Vapaaehtoisuuteen perustuvalla pyörärekisterillä voi Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla olla potentiaalia erityisesti arvokkaimpien polkupyörien kuten erilaisten sähkö- ja tavarapyörien osalta. Mahdollinen palvelu tulisi kehittää yhteistyössä Poliisin kanssa ja sen tulee perustua vapaaehtoisuuteen ja olla mahdollisimman edullinen. Palvelu ei myöskään saa huonontaa rekisteriin kuulumattomien polkupyörien varkauksien käsittelyä. Ainakin yksi maksullinen, Suomen Omaisuusturva Oy:n hallinnoima rekisteri on jo olemassa: <https://www.pprek.fi/>.

Mahdollisen pyörärekisterin lisäksi pyörävarkauksien ennaltaehkäisemiseksi tulee panostaa pyöräliikenteen kehittämissuunnitelman mukaisesti pyöräpysäköintipaikkojen ja -palvelujen laatuun ja määrään, jotka pitävät sisällään mm. valvottuja pyöräpysäköintilaitoksia. On myös tärkeä tiedostaa, että pyörävarkaukset ovat valitettavan yleisiä myös maailman parhaissa pyöräilykaupungeissa, kuten Amsterdamissa ja Kööpenhaminassa. Tämä siitäkin huolimatta, että kyseisissä kaupungeissa on rekisteri- ja muita palveluja käytössä. Pyörävarkauksien ennaltaehkäiseminen edellyttää näin ollen laajan keinovalikoiman hyödyntämistä.

Valtuustoaloite

"Vapaaehtoinen pyörärekisteri Helsinkiin pyörävarkauksien ennaltaehkäisemiseksi

Helsinki on investoinut viime vuosina merkittävästi pyöräverkon kehittämiseen. Pyörän käyttö liikkumismuotona ei ole kuitenkaan täysin tavoitteiden mukaan lisääntynyt. Tähän vaikuttaa monet syyt. Vuonna 2018 tehdyssä pyöräilybarometrissa ilmeni, että pelko pyörän varastamisesta ja ilkeistä oli Helsingissä yksi merkittävä peruste olla käyttämättä pyörää. Barometrissa toivottiin pyörien ja niiden pysäköintipaikkojen parempaa suojaamista ilkeiltä ja varkauksilta. Helsingin pyörien pysäköinnin vuosien 2014-2018 kehittämissuunnitelmassa todettiin myös, että pyörävarkaukset hidastavat pyöräilyn suosion lisääntymistä.

Alkuvuoden 2020 tilastot osoittavat, että poliisille ilmoitetut pyörävarkaukset ovat lisääntyneet merkittävästi Helsingissä. Ajanjaksolla 1.1.2020-31.12.2020 Helsingissä varastettiin 2082 polkupyörää. Määrä oli 267 suurempi kuin vastaavana ajanjaksona vuonna 2019. Koska poliisin resurssit ovat rajalliset, valvottujen pysäköintipaikkojen

Postiosoite	Käyntiosoite	Puheen	Y-tunnus	Tilinro
PL 58200	Työpajankatu 8	09310 1691	0201256-6	F106 8000 1200 0626 37
00099 HELSINGIN KAUPUNKI	Helsinki 58	Faksi		Alv.nro
Kaupunkiympäristö@hel.fi	https://www.hel.fi/			F102012566

18.12.2020

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

ja turvalukkojen rinnalle tarvitaan uusia keinoja pyörävarkauksien ennalta ehkäisemiseksi.

Useissa kaupungeissa maailmalla on saatu hyviä kokemuksia vapaaehtoisesta polkupyörärekisteristä. Rekisteri on käytössä esimerkiksi Kanadan Vancouverissa, josta voidaan ottaa mallia Helsinkiin. Pyörän omistaja syöttää rekisteriin pyörän runkonumeron ja muut tunnistetiedot. Pyörän voi varustaa esimerkiksi pyöräliikkeistä saatavalla rekisteröinnistä kertovalla tarralla. Jos pyörä anastetaan, omistaja ilmoittaa varkaudesta poliisin ohella rekisteriin.

Rekisteri ennaltaehkäisee varkauksia, koska se vaikeuttaa anastetun pyörän myyntiä. Jos pyörä löydetään, rekisteröinti helpottaa sen palauttamista oikealle omistajalle. Ehdotan valtuustoaloitteella, että Helsinkiin perustetaan vapaaehtoinen sähköinen pyörärekisteri ja tiedustellaan paakaupunkiseudun kuntien kiinnostusta lähteä mukaan hankkeeseen."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristön toimialaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 21.12.2020 mennessä.

Lisätiedot

Oskari Kaupinmäki, liikennesuunnittelija, puhelin: 310 22589
oskari.kaupinmaki(a)hel.fi

Mikko Aho
kaupunkiympäristön toimialajohtaja

Liitteet

- 1 [Valtuustoaloite 23.09.2020 Jalovaara Ville Vapaaehtoinen pyörärekisteri Helsinkiin pyörävarkauksien ennaltaehkäisemiseksi](#)

Postiosoite

PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite

Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi>

Puheün

09 310 1691
Faksi

Y4unnus

0201256-6

Tilinro

FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566